

Placówka "Estezet"
L.dz. 126 /45
New York, 12.II.45
NOWAK Stanisław - inf.

KW 113 945

126

Szef Oddz. Inf. Wyw. Szt. N.W.
/przez Szefa Wydz. Wyw./

Melduję, że delegacja organizacji popiera-
jących t.zw. tymczasowy rząd lubelski pod przewod-
nictwem senatora stanu Michigan Stanisława Nowaka,
złożyła w Departamencie Stanu w Waszyngtonie 3.000
sków obejmujący memoriał, w którym domagała się:
1/ odbudowania niepodległej Polski z granicą na
Odrze; 2/ włączeniu części Prus Wschodnich; 3/ zorga-
nizowania plebiscytu w Polsce i 3/ uznania rządu
lubelskiego przez Amerykę.

W skład delegacji wchodziłi reprezentanci
organizacji kontrolowanych przez komunistów, a
mianowicie: Komitet Unistów Polskich, Kongres
Słowian amerykańskich, Liga Kościuszkowska i
tygodnik "Głos Ludowy", wszystkie z Detroit.

Na czele delegacji stał znany komunista
polsko-amerykański Stanisław Nowak, którego
charakterystykę przedstawiam w załączeniu.

Kierownik Placówki

Maracz

MARACZ

zał.1.

Stanisław Nowak, ur.14.II.1903 w Przemyślu. Do Stanów Zjednoczonych przyjechał z ojcem w 1913 roku i zamieszkał w Chicago, gdzie jako 16-letni chłopak brał czynny udział w organizowaniu unii robotniczych, a nawet był delegowany na konwencję socjalistyczną w 1919 r., z której zrodziła się Amerykańska Partia komunistyczna. Od 1924 do 1927 mieszkał w Detroit, pracując w dziale redakcyjnym tyg. robotn. "Trybuna Robotnicza", którego nastawienie było b.lewicowe. W r.1932 powrócił Nowak do Detroit po pięcioletnim pobycie w Chicago, gdzie był jednym z założycieli Amalgamated Clothing Workers of America, obecnie należącej do CIO. W Detroit rozwinął otwartą działalność komunistyczną. W tym okresie powstaje Polska Sekcja Międzynarodowego Związku Robotniczego, którą organizuje Nowak wraz z Podolskim, Gebertem, Kucharskim i innymi. Pracując w zakładach Chevroleta organizował unię "United Automobile Workers" w swej fabryce. Był do ostatniej chwili jednym z filarów "Głosu Ludowego" i zajmował czołowe stanowiska wśród komunistów polskich w Detroit i okolicy. W maju 1935 ożenił się z Amerykanką, Margaret Collingwood. Przy ostatnich wyborach przeszedł silnie popierany przez komunistów i unie robotnicze jako kandydat demokratyczny. Pierwszą swą kampanię wyborczą wygrał Nowak w r. 1938.

Do roku 1930 Nowak nie umiał mówić po polsku, zaczął się uczyć języka, gdy zdecydował się na karierę polityczną wśród robotników polskiego pochodzenia.

11 grudnia 1942 został aresztowany przez F.B.I., pod zarzutem krzywoprzysięstwa, gdyż składając przysięgę obywatelską zataił, iż w tym czasie był członkiem partji komunistycznej. Ze względu na ówczesną sytuację polityczną /rząd amerykański potrzebował poparcia organizacyj robotniczych na terenie Detroit/ Prokurator Generalny Biddle zwolnił go z oskarżenia, 8 lutego 1943 r.

Kontakty komunistyczne Stanisława Nowaka datują się od r. 1919,

a w roku 1938, gdy przyjmował obywatelstwo amerykańskie, był czynnym członkiem partji.

Od zerwania stosunków polsko-rosyjskich popiera rosyjski punkt widzenia i jest organizatorem wszystkich wystąpień przeciw rządowi polskiemu na terenie Detroit.

BEE SWING